קשי סמוך ללידה רחמנא טהריה אמר רב פפי *הנה מעת לעת דרבנן רב פפא אמר מידי הוא טעמא אלא משום דראשה כבד עליה ואבריה כבדין עליה הכא נמי ראשה ואבריה כבדין עליה בעא מיניה רבי ירמיה מרבי זירא ראתה ואח"כ הוכר עוברה מהו כיון דבעידנא דחזאי לא הוכר עוברה *מטמיא או דלמא כיון דסמך לה חזאי לא מטמיא א"ל מידי הוא טעמא אלא משום דראשה כבד עליה ואבריה כבדין עליה *בעידנא דחזאי אין ראשה כבד עליה ואין אבריה כבדין עליה בעא מיניה ההוא סבא מר' יוחנן הגיע עת וסתה בימי עבורה ולא בדקה מהו קא מיבעיא לי אליבא דמ"ד *וסתות דאורייתא מאי כיון דוסתות דאורייתא בעיא בדיקה או דלמא כיון דדמיה מסולקין לא בעיא בדיקה א"ל תניתוה *רבי מאיר אומר [ג]אם היתה במחבא והגיע שעת וסתה ולא בדקה טהורה שחרדה מסלקת את הדמים טעמא דאיכא חרדה הא ליכא חרדה והגיע וסתה ולא בדקה טמאה אלמא וסתות דאורייתא וכיון דאיכא חרדה דמיה מסולקין ולא בעיא בדיקה [ד]הכא נמי דמיה מסולקין ולא בעיא בדיקה: מניקה עד שתגמול וכו': ת"ר *מניקה שמת בנה בתוך עשרים וארבע חדש הרי היא ככל הנשים ומטמאה מעת לעת ומפקידה לפקידה לפיכך אם היתה מניקתו והולכת ארבע או חמש שנים דיה שעתה דברי ר"מ *רבי יהודה ורבי יוסי ורבי שמעון אומרים [ה]דיין שעתן כל עשרים וארבע חדש לפיכך [ו]אם היתה מניקתו ארבע וחמש שנים מטמאה מעת לעת ומפקידה לפקידה כשתמצא לומר לדברי ר"מ *דם נעכר ונעשה חלב לדברי רבי יוסי ורבי יהודה ורבי שמעון *אבריה מתפרקין ואין נפשה חוזרת עד עשרים וארבע חדש *לפיכך דר"מ למה לי משום לפיכך דרבי יוסי ולפיכך דרבי יוסי למה לי מהו דתימא רבי יוסי תרתי אית ליה קמ"ל תניא נמי הכי *דם נעכר ונעשה חלב דברי ר"מ רבי יוסי אומר אבריה מתפרקין ואין נפשה חוזרת עליה עד עשרים וארבע חדש א"ר אלעאי מאי טעמא דר"מ דכתיב °מי יתן טהור מטמא לא אחד (איוב יד) ורבנן א"ר יוחנן זו שכבת זרע שהוא טמא ואדם הנוצר ממנו טהור ור"א אומר *אלו מי הנדה [ז]שהמזה ומזין עליו טהור ונוגע טמא ומזה טהור והכתיב °ומזה מי הנדה יכבס בגדיו (במדבר יט) מאי מזה נוגע והכתיב מזה ונוגע ועוד מזה בעי כבוס [ח]נוגע לא בעי כבוס אלא מאי מזה נושא וליכתוב נושא [ט]קמ"ל דעד דהוי כשיעור הזאה הניחא למ"ד *הזאה צריכה שיעור אלא למ"ד אין צריכה שיעור מאי איכא למימר אפילו למ"ד אינה צריכה שיעור [י]ה"מ אגבא דגברא אבל במנא בעינא שיעור *כדתנן [כ]כמה יהו במים ויהא בהן כדי הזאה כדי שיטבול ראשי גבעולין ויזה והיינו דאמר שלמה °אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני (קהלת ז): איזו היא זקנה כל שעברו עליה שלש עונות [סמוך לזקנתה]: היכי דמי סמוך לזקנתה אמר רב יהודה כל שחברותיה אומרות עליה זקנה היא *ורבי שמעון אומר

כל

רש"י

קושי סמוך ללידה. שלא שפתה בינתים ודם הקושי מחמת הולד הוא: רחמנא טהריה. מזיבה בתוך י"א יום כדפרק בנות כותים (לקמן לו:): אמר רב פפי. אין תולין דלאו לידה היא אבל לענין דיה שעתה חשיב ולד למעט מעת לעת דרבנן: רב פפא אמר. אף על גב דלאו ולד הוא אפילו הכי דיה שעתה דטעמא דמעוברת דיה שעתה משום דראשה ואבריה כבדין מחמת חולי ולפיכך דמיה מסולקין הלכך בהריון של רוח נמי ראשה ואבריה כבדין: ואח"כ הוכר עוברה. סמוך לראייתה מיד: וסתות דאורייתא. אותה בדיקה שהצריכוה לאשה להבדק בשעת וסתה דבר תורה הוא הלכה למשה מסיני דאורח כמנו בא ואם בא יום וסתה ולא בדקה מחזקינן לה טמאה לקמן בפרק כל היד (דף טז.) וקא מבעיא לן אם לא בדקה ביום וסתה בימי עיבורה מהו: אם היתה במחבא. מחמת פחד גייסות(א) או ליסטין: ה"ג אלמא וסתות דאורייתא וכיון דאיכא חרדה כו': ה"נ. במעוברת הואיל ודמיה מסולקין טהורה: ומטמאה מעת לעת. שאין הדבר תלוי אלא בהנקת התינוק לפי שהדם נעכר ונעשה חלב וכיון שמת חוזר הדם לקדמותו: לפיכך. כיון דביניקה תליא מילתא אם היתה מניקתו כו': דיה שעתה. אע"פ שמת שאין הטעם תלוי ביניקת הולד אלא מתוך צער לידה אבריה מתפרקין ודמה מסתלק ואינו חוזר עד כ"ד חדש הלכך לא שנא מת לא שנא חי: לפיכך. כיון דלאו בתינוק תליא מילתא אם היתה מניקתו כו' שהרי לסוף כ"ד חדש חוזר הדם: נפשה. דמה: למה לי. כיון דאמר הרי היא ככל הנשים אלמא בתינוק תליא מילתא פשיטא דאם מניקתו לעולם דדיה שעתה: מהו דתימא רבי יוסי תרתי אית ליה. דם נעכר ואבריה מתפרקין והילכך דמת בתוך כ"ד חדש דיה שעתה משום דעדיין לא חזר דמה והיכא דמניקתו חמש שנים נמי דיה שעתה אף על פי שחזר נפשה לסוף כ"ד חדש. הנקת תינוק עוכרת לדם ונעשה חלב: קמ"ל. לפיכך דדוקא קאמר רבי יוסי שאין הטעם תלוי אלא בפירוק אברים בין יונק בין שאינו יונק דיה שעתה כ"ד חדש לא פחות ולא יותר אבל לפיכך דר"מ לא איצטריך דלר"מ אין סילוק דמים תוך כ"ד חדש טפי מלאחר כ"ד חדש דלאו יש סילוק אלא אמרינן דכי מת תוך כ"ד חדש מטמאה מעת לעת וכיון דלאו סילוק אין מורה והלכך כי מניקתו לעולם על כרחך דיה שעתה: מ"ט דר"מ. כלומר מנ"ל לר"מ דדם נעכר ונעשה חלב: טהור מטמא. חלב מדם: לא אחד. בתמיה. כלומר יחידו של עולם: ורבנן אמר רבי יוחנן. כלומר ורבנן האי קרא מאי עבדי ליה לכדרבי יוחנן כו': ועוד נוגע לא בעי כבוס. דכתיב ומזה מי הנדה יכבס בגדיו והנוגע במי הנדה יטמא עד הערב: הניחא למאן דאמר כו'. פלוגתא היא במסכת זבחים בפ' כל הזבחים שנתערבו (דף פ.): כדי שיטבול ראשי גבעולין. של אזוב ולא (ג)שיספוג נקיטם: אמרתי אחכמה. בטעם זה למה מזה ומזין עליו טהור ונוגע טמא והיא רחוקה ממני:

ימי

תוספות

קושי סמוך ללידה רחמנא טהריה. וא"ת דבפרק בנות כותים (לקמן לו:) *אמר דמה מחמת עצמה ולא מחמת ולד ופריך ונימא דמה מחמת עצמה ולא מחמת אונס ומשני מטהר אני בולד שכן יש לו טהרה אחרי כן מה שאין כן באונס והשתא הא בלידת רוח אין טהרה ויש לומר *דפריך אותי בעית אימא דקאמר התם ולד אין לך אונס גדול מזה:

א' מני הוולד והיכא לידה דיש טהרה אחרי כן היכא לאוקימיה קאי ככל שאין לידה אפילו בלידת רוח שאין טהרה אחרי כן כבשיל שאינו מחוקק אע"ג דאין טהרה אלא בבשיל מחוקק. גליון:

הא ליכא חרדה ולא בדקה טמאה אלמא וסתות דאורייתא. [כי הגיע שעת וסתה] וא"ת ודלמא לעולם וסתות דרבנן ומיירי דהשתא בדקה עצמה ומצאה טמאה וכי איכא חרדה טהורה למפרע ולא מטמאינן אלא משעה שמצאה טמאה והלך הא ליכא חרדה ובדקה אחרי כן ומצאה טמאה מטמאה משעת וסתה דהכי אמרינן פרק כל היד (לקמן דף טו.) למ"ד וסתות דרבנן [בדקה אחרי כן] ומצאה טמאה טמאה טהורה טהורה ולמ"ד וסתות דאורייתא אפילו בדקה ומצאה טהור טמאה דאורח כמנו בא *(וי"ל דסמיך ארישא דהגא פ' בנות כותים (לקמן לט.) הגיע שעת וסתה ולא בדקה טמאה אלמא וסתות דאורייתא ומיהו קשה דבפרק כל היד (שם דף טז.) מוכיח מהכא דסבר רבי מאיר וסתות דאורייתא והיכא מאן דלא מפרש (ג) התם רישא כר' מאיר ואם כן דלמא ר"מ פליג ארישא) וי"ל דדייק מדקתני מסלקת הדמים משמע הדמים הידועים בה והמבוררים הכא אלמא וסתות דאורייתא: **לפיכך** דרבי מאיר למה לי. השתא לא בעי לשנויי [מהו דתימא] דתרתי בעי רבי מאיר קמ"ל לפיכך דבחד סגי דאין סברא שלא תהא מסולקת בדמים אלא ע"י שני דברים אבל על ר' יוסי ס"ד שתהא מסולקת באחד מב' דברים או בזה או בזה: **ונוגע** טמא. וא"ת והלא מזין עליו נמי בעי טבילה והערב שמש כמו נוגע וי"ל דמ"מ הוי חדוש שזה בא לו טומאה על ידי הזאה וזה בא לו טהרה ע"י הזאה א"נ בטהור שמזין עליו בחנם קאמר הכא וכרבנן דפ"ק דיומא (דף יד.) דהזאה טהור שנפל עליו הזאה טמאתו דברי רבי עקיבא ורבנן אמרי ק"ו על הטמא טהור על הטהור לא כ"ש: **מאי** מזה נוגע. וא"ת ומנ"ל לאפוקי קרא ממשמעותיה וי"ל מדכתיב והזה הטהור על הטמא משמע שהוא טהור לעולם ואע"ג דדרשינן כמו (ביומא דף מג:) הטהור מכלל שהוא טמא לימד על טבול יום שטהור בפרה מרבוי ס"מ: [ה"נ א"נ כיון דטרוך מלוה הוא נוגע סברא הוא דטהור*) (כת' מזין עליו) ע"כ ודוחק] (א"נ): **נוגע** ועשא דטמא הייט בחנם אבל כדי להזות על הטמא לא: **ועוד** מזה בעי כבוס. בפ' יוצא דופן (לקמן דף מב:) מפרש מה שמקשים על זה מגלגלת בהמה טמאה:

*) צריך תקון והגהה

כל

עין משפט נר מצוה

ע א מיי' פ"ד מהל' משכב ומושב הל"ט סמג לאוין קיא:

עד ב (מיי' בטמ"י פ"ט מהל' איסורי ביאה הל"ב וכמ"מ) טוש"ע יו"ד סי' קפד סעי' ט ועי' בהגה"ה:

עה ג (מיי' שם) טוש"ע שם סעי' ז וסעי' ט ובסי' קפט סעי' לד:

עו ד מיי' פ"ט שם הל"ד ופ"ד מהל' משכב ומושב הל"ח סמג שם טוש"ע יו"ד סי' קפט סעיף לג:

עז ה מיי' פ"ד מהל' משכב ומושב הל"ט:

עח ו ז ח מיי' פי"ב מהל' פרה אדומה הלכה א:

עט ט מיי' שם הלכה ה:

פ י מיי' שם פט"ו הל"א:

מכאן ועד סוף הפרק בגליון וכו' ורי"ל דדייק מכאן ועי' רש"ל

תוספי הרא"ש

קושי סמוך ללידה רחמנא טהריה. וק פירכא ליתא לך טעמא דמפרש בפ' בנות כותים דשוויה רחמנא לפי שיש טהרה לאחריה אלא לטעמא אחרינא דהתם פריך. וא"ת אמאי לא פריך מסתני' דהמפלת דתנן אם אין ידוע אם ולד הוא תשב לזכר ולנקבה ולנדה אלמא דהמפלת רוח אינה טמאה לידה א"כ לא חשיבא לידה. כראשכחן בפרק יוצא דופן המקשה ויצא הולד דרך הדופן הרי זו יולדת בזוב ומשמע התם דרבנן לטעמייהו דאמרי יוצא דופן אין יושבין עליו ימי (טהרה) טומאה וימי טהרה דלא חשיב לידה. ורי"ל דהא דהמפלת רוח אינה טמאה לידה לאו משום דלא חשיבא לידה אלא משום דרבנן ובת כתיבי בפרשה ואפי' לפוםפום ואנדרוגינוס מיבעי לן התם קרא לרבויינהו בריש פירקא:

אלמא וסתות דאורייתא. [illegible]

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אם היתה וכו' מחמת פחד כ"כ גייסות [illegible] (ב) [illegible] (ג) [illegible]

גליון הש"ס

[illegible]

ישראל שיפרשו מנשותיהן שנה אחת סמוך לוסתן; כשהיא מעוברת אין צריך. ואפי' בשעת וסתן אמרינן הכא דלא בעיא בדיקה. והא דתנן לקמן אע"פ שאמרו דיין שעתן צריכה להיות בודקת [illegible]

מוסף רש"י וסתות דאורייתא. הלכה למשה מסיני דמחזקינן לה בטומאה ספק (לקמן טו.) הא דקיי"ל דבעי בדיקה בשעת וסתה, דאורייתא היא, דאם לא בדקה טמאה, ואפילו בדקה אחר זמן ומצאתה טהורה, דאורח כמנו בא ודם חולי ונפל לקרקע (לקמן טו.). במחבא. מחמת פחד לסטים וגולשת (לקמן לט. וכעי"ז לט.). טהורה. אם בדקה אחרי כן ומצאתה טהורה ולא אמר אורח כמנו בא, שחרדה מסלקת את הדמים (סוטה כ:). דם נעכר. דם נדות נעכר מחמת הלידה (בכורות ו:). אבריה מתפרקין. מחמת הלידה, ואין נפשה חוזרת. אין דמה חוזר עליה עד עשרים וארבעה חדש [illegible] נדה, ואלו מפום דדם נעשה חלב (שם). שהמזה כו' טהור. דדרש הכי והוא הטהור, אף לאמר שהוא קרוי טהור (יומא יד.). כדי שיטבול ראשי גבעולין שיקבלם כהן טבילה שיהא בה להזות ממנה (שם יד:).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones